

Arvo Pärt on üks neid heliloojaid, kelle looming on oluliselt muutnud meie arusaamist muusikast. 1976. aastal lõi ta isikupärase muusikalise keele nimega *tintinnabuli*, mis on jõudnud väga laia ja eriilmelise kuulajaskonnani ning milles helilooja komponeerib tänaseni. Ehkki Pärdi loomingust ei lähtu ühtki koolkonda, on tema *tintinnabuli*-teosed tugevalt mõjutanud suurt osa nüüdismuusikast.

Arvo Pärt on sündinud 11. septembril 1935. aastal Paides. Ta on lõpetanud Tallinna Riiklikus Konservatooriumis Heino Elleri kompositsiooniklassi ning töötanud helirežissöörina Eesti Raadios. Alates 1960. aastate lõpust on Pärt vabakutseline helilooja.

Nii Pärdi varase loomingu avangardistlik vaim kui ka 1970. aastatel valminud teoste religioosne olemus tõid kaasa vastuolulise kriitika ning põhjustasid mitmeid vastasseise toonaste ametivõimudega. 1980. aastal oli Pärtide perekond sunnitud emigreeruma – algul Viini, seejärel Berliini, kuhu jäädigi ligi 30 aastaks.

1984. aastal sai alguse helilooja tänaseni kestev koostöö tunnustatud plaadifirma ECM asutaja, produtsent Manfred Eicheriga. Samal aastal ilmus ECMi egiidi all Pärdi autoriplaat „*Tabula rasa*“, mille tohutu edu tõi tema loomingule kuulajaid üle terve maailma. Pärdi muusika jõudis kiiresti nimekate orkestrite ja ansambelite repertuaari ning sealt edasi paljudele heliplaatidele.

Aastal 2010 pöördus Arvo Pärt tagasi Eestisse.

*

Heliloojana äratas Pärt tähelepanu juba 1960. aastatel, mil temast kujunes nii Eestis kui ka kogu Nõukogude Liidus üks avangardistliku muusika juhtfigure. Paljud 20. sajandi olulisemad modernistlikud kompositsioonitehnikad jõudsid siinsesse muusikaellu just Pärdi teoste, nt „*Nekroloog*“, „*Perpetuum mobile*“, „*Pro et contra*“ jt kaudu.

1968. aastal loodud dramaatiline kollaaž „*Credo*“ kujunes loomingus ja elus pöördepunktiks, mille järel loobus helilooja seni kasutatud kompositsioonitehnikatest. Uue helikeele otsingud viisid Pärdi loomingulisse kriisi, mis kestis kaheksa aastat. Sel ajal pöördus ta õigeusku ning pühendas end ka gregooriuse laulu, hiliskeskaja polüfoonia ning renessanssmuusika uurimisele.

Aastal 1976 jõudis Pärt oma originaalse muusikalise keeleni, millele andis nimeks *tintinnabuli* (*tintinnabulum* – ladina keeles „kelluke“). Esimene uues helikeeles kirjutatud teos oli väike klaveripala „*Aliinale*“ (1976), millele järgnesid „*Cantus Benjamin Britteni mälestuseks*“ (1977), „*Fratres*“ (1977), „*Tabula rasa*“ (1977), „*Peegel peeglis*“ (1978) ja paljud teised teosed, mille järgi heliloojat täna kõige rohkem tuntakse.

Arvo Pärdi mitmekesine looming hõlmab orkestrimuusikat, sealhulgas nelja sümfooniad, teoseid koorile ja orkestrile, solistidele ja orkestrile, *a cappella* koorimuusikat, kammermuusikat ja oreliteoseid. Valdav osa neist põhinevad liturgilistel või teistel vaimulikel tekstidel, nagu suurvormid „*Passio*“ (1982), „*Te Deum*“ (1985), „*Miserere*“ (1989/1992), „*Kanon pokajanen*“ (1997) ja „*Adam's Lament*“ (2010).